

Карабеков Сатынбай атындагы орто мектебинин окуу процессин уюштуруу жөнүндө жобо

1. Мекеменин билим берүү ишмердүүлүгүнүн максаты окуучулардын инсандыгын өнүктүрүү жана негизги жалпы билим берүү программаларын өздөштүрүү процессинде билимдерди, шыктарды, көндүмдөрдү өздөштүрүү, ошондой эле инсандын жашоосунда зарыл болгон компетенцияларды калыптандыруу болуп саналат. Коом, акыл-эстүү кесип тандоого багыт берүү.

1.2. Мекемеде окуу жана тарбиялоо кыргыз тилдеринде жүргүзүлөт.

1.3. Мектеп директорунун чечими менен Мекеме мектеп формасы жөнүндө жобого ылайык бардык окуучулар үчүн бирдиктүү мектеп формасын киргизе алат.

1.4. Мекеме окуучуларды алардын макулдугу жана ата-энесинин макулдугу менен коомдук пайдалуу эмгекке тартууга укуктуу.

1.5. Окуу процессинин катышуучуларына окуучулар, алардын ата-энелери же мыйзамдуу өкүлдөрү (мындан ары- ата-энелер), педагогикалык кызматкерлер кирет.

1.5.1. Окуучулар төмөнкүлөрдү камтыйт:

Окуучулар-башталгыч жалпы, негизги жалпы же орто жалпы билим берүүнүн билим берүү программаларын өздөштүргөн адамдар.

1.5.2. *Окуучулар:*

а) төмөнкүлөргө укуктуу

- Мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык акысыз жалпы билим алууга;

- Жеке окуу пландары боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын чегинде окутуу үчүн;

- Китепкананы жана мекеменин китепканасынын маалыматтык ресурстарын акысыз пайдалануу үчүн кошумча (анын ичинде акы төлөнүүчү) билим берүү кызматтарын алууга;

- Мекеменин өз алдынча башкаруусуна катышууга;

- алардын адамдык кадыр-баркын урматтоо, абийир, маалымат эркиндиги, өз көз карашын жана ишенимин эркин билдирүү;

- каникулдар үчүн -окуу жайдын окуу календарына ылайык эс алуу жана башка социалдык максаттар үчүн билим алуудагы пландуу тыныгуулар;

- конкурстарга, олимпиадаларга, параддарга, спорттук иш-чараларга жана башка массалык иш-чараларга катышууну кошуп алганда алардын чыгармачылык жөндөмдүүлүгү жана кызыгуусун өнүктүрүү.

б) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- мекеменин Уставын, окуучулардын жүрүм-турум эрежелерин, администрациянын буйруктарын аткарууга;
- ак ниетүүлүк менен окууга, окуу пландарында жана программаларында каралган тапшырмалардын бардык түрлөрүн өз убагында аткарууга;
- мекеменин мүлкүнө кам көрүүгө;

в) төмөнкүлөргө тыюу салынат:

- Мекемеге тамеки буюмдарын, алкогольдук ичимдиктерди, уулу, баңги заттарды жана курал-жарактарды алып келүүгө, өткөрүп берүүгө же колдонууга;
- жарылууга жана өрткө алып келиши мүмкүн болгон ар кандай каражаттарды колдонууга;
- нерселерди иретке келтирүү үчүн физикалык күч колдонуу, коркутуу, опузалап алууга;
- башкалар үчүн ачык коркунучтуу кесепеттерге алып келген ар кандай аракеттер, мисалы, түртүү, предметтерди сүзүү, бир нерсени ыргытуу; адепсиз сөздөрдү, жаңсоолорду, орой сөздөрдү колдонуу; сабактарда уюлдук телефондорду, чөнтөк персоналдык компьютерлерди, компьютердик оюндар үчүн электрондук түзүлүштөрдү колдонууга, музыка жана сүрөттөрдү ойнотууга; милдеттүү сабактарды жүйөлүү себепсиз өткөрүп жиберүүгө.

1.5.3. Ата-энелер:

а) төмөнкүлөргө укуктуу:

- билим алуунун формаларын, билим берүү мекемелерин тандоо, баланын мыйзамдуу укуктарын жана таламдарын коргоо;
- мекеменин өз алдынча башкаруусуна катышуу (жалпы чогулуш, камкорчулар кеңеши, ата-энелер комитети)
- окуу-тарбия процессинин журушу жана мазмуну менен, ошондой эле баланын өнүгүшүн баалоо менен таанышууга.

б) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- балдардын негизги жалпы билим алышын камсыз кылуу жана алардын орто (толук) жалпы билим алуусу үчүн шарттарды түзүү;
- мекеменин Уставынын, ички тартиптин талаптарын сактоого, баланын мекемеге келишин камсыз кылууга.
- Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) алардын тарбияланышы, жалпы билими үчүн жооптуу.

1.5.4. Педагогикалык кызматкерлер:

а) төмөнкүлөргө укуктуу:

- Кесиптик ар-намысты жана кадыр-баркты коргоого;
- окуу жана тарбиялоо методдорун, окуу-методикалык каражаттарды жана материалдарды, окуу куралдарын мекеме тарабынан бекитилген билим берүү программасына ылайык тандоо жана пайдалануу эркиндиги,
- окуучулардын билимин баалоо ыкмалары.
- Окуу процессинде колдонулуучу окуу китептерин жана окуу куралдарын тандоо (мекеме тарабынан аныкталган окуу китептеринин жана окуу куралдарынын тизмегине ылайык жүргүзүлөт);
- квалификациясын жогорулатуу;
- мекеменин өз алдынча башкаруусуна катышуу.

б) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- Мекеменин билим берүү программасына ылайык окуу процессин жүргүзүүгө;
- укуктарын жана эркиндиктерин коргоого кам көрүүгө,
- окуучулардын, ата-энелердин ар-намысын жана кадыр-баркын сыйлоого;

1.6. Окуучунун инсандыгына карата физикалык жана психикалык зомбулук чараларын окуу процессинин ар кандай катышуучуларынын колдонуусуна жол берилбейт.

2. Окуу процессин уюштуруу.

2.1. Билим берүү программаларын ишке ашыруунун деңгээлдери.

Мекеме билим берүү процессин ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларынын деңгээлине ылайык жүзөгө ашырат:

I этап - башталгыч жалпы билим берүү 1-4-класстар (өнүктүрүүнүн стандарттык мөөнөтү 4 жыл);

II этап - негизги жалпы билим берүү 5-9-класстар (өнүктүрүүнүн стандарттык мөөнөтү 5 жыл);

III этап - орто (толук) жалпы билим берүү 10-11-класстар (стандартты өнүктүрүү мөөнөтү 2 жыл)

2.3 Биринчи этап – башталгыч жалпы билим берүү.

Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп тарбиялоо, жекече жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү, окуучулардын окуу ишмердүүлүгүндө позитивдүү мотивация жана көндүмдөр, алардын окууну, жазууну, санаганды өздөштүрүү, окуу ишинин негизги көндүмдөрүн, теориялык ой жүгүртүүнүн элементтерин, эң жөнөкөй көндүмдөргө ээ болуу саналат. Өзүн-өзү башкаруу, жүрүм-турум жана сүйлөө маданияты, жеке гигиена жана сергек жашоонун негиздери. Билим берүүнүн биринчи этабында балдардын жөндөмдүүлүгү, системалуу иштөө адаты калыптанат

2.4. Экинчи этап - негизги жалпы билим берүү.

Негизги жалпы билим берүүнүн милдети окуучунун инсандыгын тарбиялоо, калыптандыруу жана калыптандыруу, анын ыктарын, кызыкчылыктарын жана коомдук өзүн өзү аныктоого жондомдүүлүгүн өнүктүрүү үчүн шарттарды түзүү болуп саналат.

Экинчи этап окуучулардын негизги жалпы билим берүүнүн жалпы билим берүү программаларын иштеп чыгуусун камсыздайт, окуучулардын жаратылыш, коом, адам жөнүндө азыркы билим деңгээлине ылайыктуу түшүнүктөрүн калыптандырат. Бул этапта билим берүүнүн мазмунун дифференциялоо башталат. Мамлекеттик стандарттын курамдык бөлүктөрүндө аныкталган милдеттүү сабактардан тышкары, окуучулардын чыгармачылык жана интеллектуалдык жондомдүүлүгүн бир кыйла толук өнүктүрүүгө багытталган жаңы окуу предметтери, класстан тышкаркы иштердин ар кандай формалары, ошондой эле тандоо предметтери болушу мүмкүн. тааныштыруу.

3. Мекемеде окуу процессин уюштуруу билим берүү программаларына жана класстык графиктерге ылайык жүргүзүлөт.

3.1. Мекемеде билим берүүнүн мазмуну мекеме тарабынан бекитилип, өз алдынча ишке ашырылуучу билим берүү программасы (билим берүү программалары) менен аныкталат. Мекемеде негизги билим берүү программасы тиешелүү үлгүлүү базалык билим берүү программаларынын негизинде түзүлөт жана окуучулардын тиешелүү мамлекеттик билим берүү стандарттарында белгиленген негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн натыйжаларына жетишүүсүн камсыз кылууга тийиш.

3.2. Мекеме Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги бекиткен билим берүү программаларын, Билим берүү башкармалыгы тарабынан сунуш кылынган, педагогикалык профилдеги илимий-методикалык мекемелер тарабынан иштелип чыккан программаларды, тиешелүү рецензиялары бар автордук программаларды пайдалана алат. Райондук илимий-методикалык борбор.

3.3. Билим берүү программасын иштеп чыгуу окуу жайдын спецификалык шарттарын жана ал чечүүчү милдеттердин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен дифференциялоонун, окуучулардын индивидуалдык өзгөчөлүктөрүнүн жана кызыкчылыктарынын деңгээлинин негизинде ишке ашырылат.

3.4. Мекеменин билим берүү программасы окуучулардын жана алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) билимге болгон муктаждыктарын максималдуу түрдө канааттандырууга багытталган.

Ченемдик укуктук актыларда белгиленген тартипте Мекемеде ар кандай деңгээлдеги жана багыттагы класстар; айрым предметтерди тереңдетип окуткан класстар, билим берүүнүн жогорку деңгээлинде атайын даярдалган класстар жана башкалар ачылышы мүмкүн.

Ар кандай деңгээлдеги жана багыттуу класстарда окуу процессин уюштуруу тиешелүү деңгээлдеги жана багыттуу билим берүү программаларына ылайык ишке ашырылат.

3.5. Мекеменин ишмердүүлүгү жогорулатылган деңгээлдеги жана багыттуу жалпы билим берүүнүн тиешелүү программаларын ишке ашыруу, баштапкы кесиптик билим берүү, анын ичинде кабыл алуу талаптарын иштеп чыгуу, билим берүүнүн мазмуну жана окуу процессин уюштуруу, укуктарды, социалдык студенттерге жана кызматкерлерге кепилдиктер жана жеңилдиктер ченемдик укуктук актыларга ылайык жүзөгө ашырылат.

3.6. Медициналык мекемелердин жазуу жүзүндөгү сунуштары боюнча ден соолугунун абалы начар студенттер үчүн мекемеде белгиленген тартипте медициналык дене тарбия топтору, тиешелүү типтеги атайын медициналык топтор түзүлүшү мүмкүн.

4.Тарбиялык иш-чараларды пландаштыруу.

4.1. Ченемдик укуктук базанын негизинде мекеме билим берүү программасын ишке ашырууну камсыз кылган жеке окуу планын өз алдынча түзөт.

4.2. Мекеме билим берүү программаларын ишке ашырат:

- өнүктүрүүчү билим берүү, балдардын мектепте окууга даярдыгынын талап кылынган деңгээлин камсыз кылуу;
- мамлекеттик билим берүү стандарттарынын алкагында окуу материалын ишке ашырууну камсыз кылуу;
- айрым предметтерди жана предметтик циклдерди тереңдетип үйрөнүү;

5. Окутуунун режими.

5.1. Окуу жылы мекемеде эреже катары 1-сентябрда башталат. 1-класстарда окуу жылынын узактыгы 33 жума, 2-11-класстарда 34 жумадан кем эмес

5.2. Мекеме 2-11-класстар үчүн 5 күндүк окуу жумасында иштейт, сабактын узактыгы 45 мүнөткө чейин. 1- класстарда - 5 күндүк окуу жумасы, сабактын узактыгы 35 мүнөттөн ашпайт.

5.3. Өзгөртүүнүн узактыгы 5 мүнөттөн 10 мүнөткө чейин.

5.4. 6 жаштан 7 жашка чейинки балдар үчүн үзгүлтүксүз түз тарбиялык иш-чаралардын узактыгы 30 мүнөттөн ашпайт.

5.5. Узартылган күн топтору саат 15:00гө чейин иштешет. Кружоктордо жана секцияларда сабактар 20 саатка чейин жургузулет. Сабактардын графиги Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык кызматтын талаптарына ылайык мекеменин директору тарабынан бекитилет.